

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

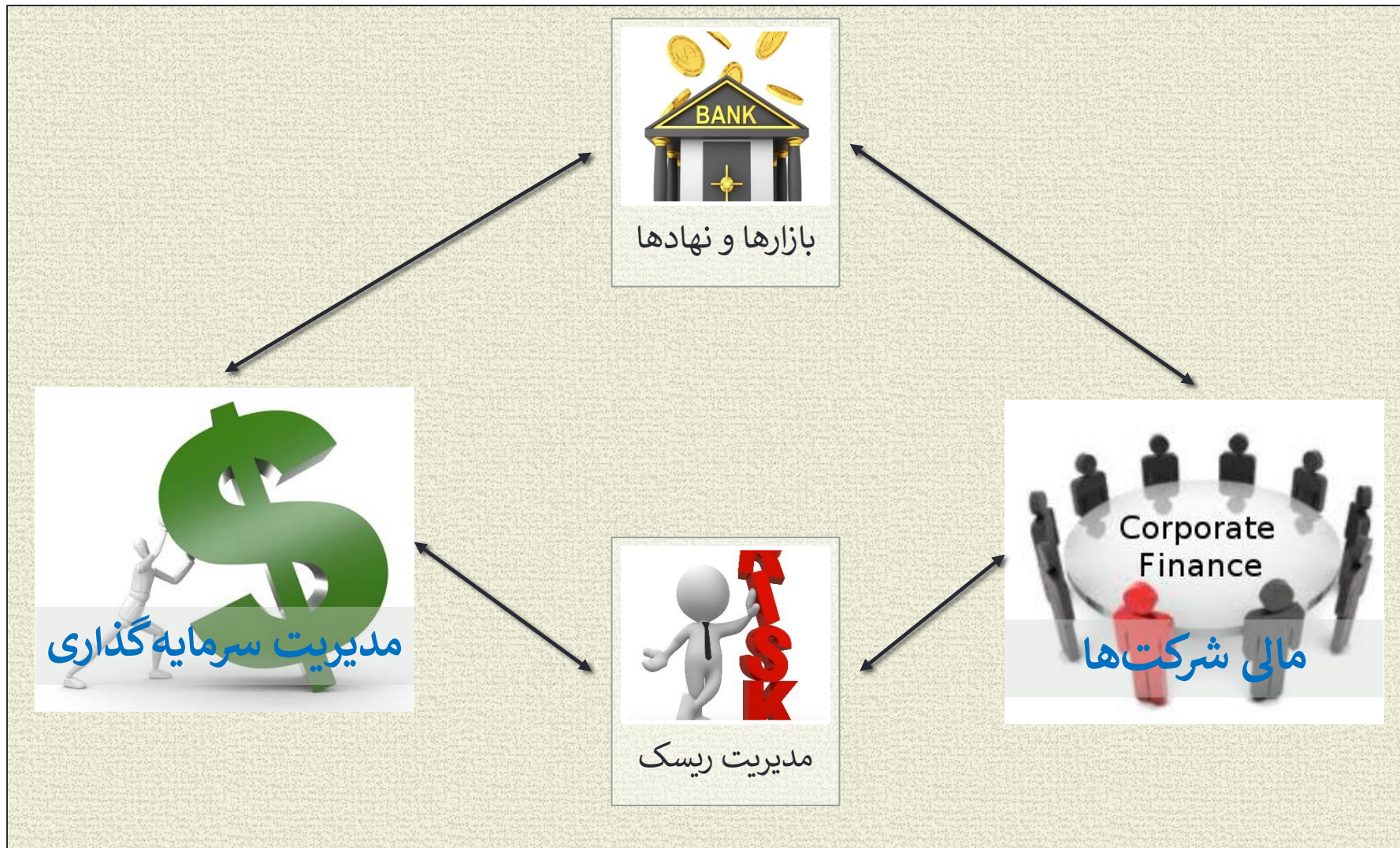
به نام آنکه جان را فکرت آموخت

نقش مهندسی مالی در مالی شرکت‌ها

حسین عبده تبریزی
میشم رادپور

ویراست اول: ۴ بهمن ماه سال نودوشش
اوابار ارائه شده در دانشکده‌ی مدیریت دانشگاه تهران

حوزه‌های عمده

مالی شرکت‌ها

تعریف

مالی شرکت‌ها مطالعه ارتباط
بین تصمیمات مربوط به
کسب و کار بر ارزش سهام
آن کسب و کار است.

قلمرو مالی شرکتها

شرکت

مالی شرکت‌ها و انواع کسب‌وکار

حیطه عمل مدیریت مالی

- شرکت‌های تک مالکی
- شرکت‌های تضامنی
- شرکت‌های سهامی

محیط قانونی شرکت‌ها

قوانین و مقررات خارجی

قوانین و مقررات داخلی

قوانین و مقررات خارجی

قوانین و مقررات

- قانون تجارت
- قانون بورس و اوراق بهادار
- قانون بانک مرکزی
- قانون بیمه مرکزی

قوانین و مقررات داخلی

شرکت‌داری

- تنظیم روابط میان ذینفعان
- حل مسأله نمایندگی

مسائل عمده‌ی مالی شرکت‌ها

- ✓ مدیریت سرمایه در گردش
- ✓ بودجه‌بندی سرمایه‌ای
- ✓ ساختار سرمایه
- ✓ سیاست تقسیم سود

ترازنامه بنگاه غیر مالی

نمونه ترازنامه یک شرکت اتومبیل سازی

بدهی و سرمایه	دارایی
بدهی های جاری ✓ حساب های پرداختی ✓ معوقات ✓ اسناد پرداختی	دارایی های جاری ✓ صندوق ✓ اوراق بازار پذیر ✓ حساب های دریافتی ✓ موجودی انبار
بدهی بلند مدت ✓ اسناد پرداختی ✓ اوراق قرضه	دارایی های ثابت ✓ ماشین الات و تجهیزات ✓ املاک و مستغلات
حقوق صاحبان سهام ✓ سهام عادی ✓ سود انباشته	

مدیریت سرمایه در گردش

مسایل و مدیریت

سرمایه در گردش

مسائل سرمایه در گردش

مدیریت وجوه نقد

- چه سطحی از وجوه نقد نگهداری شود؟

مدیریت موجودی‌ها

- موجودی انبار به چه میزان باشد؟

سیاست حساب‌های دریافتی و پرداختی

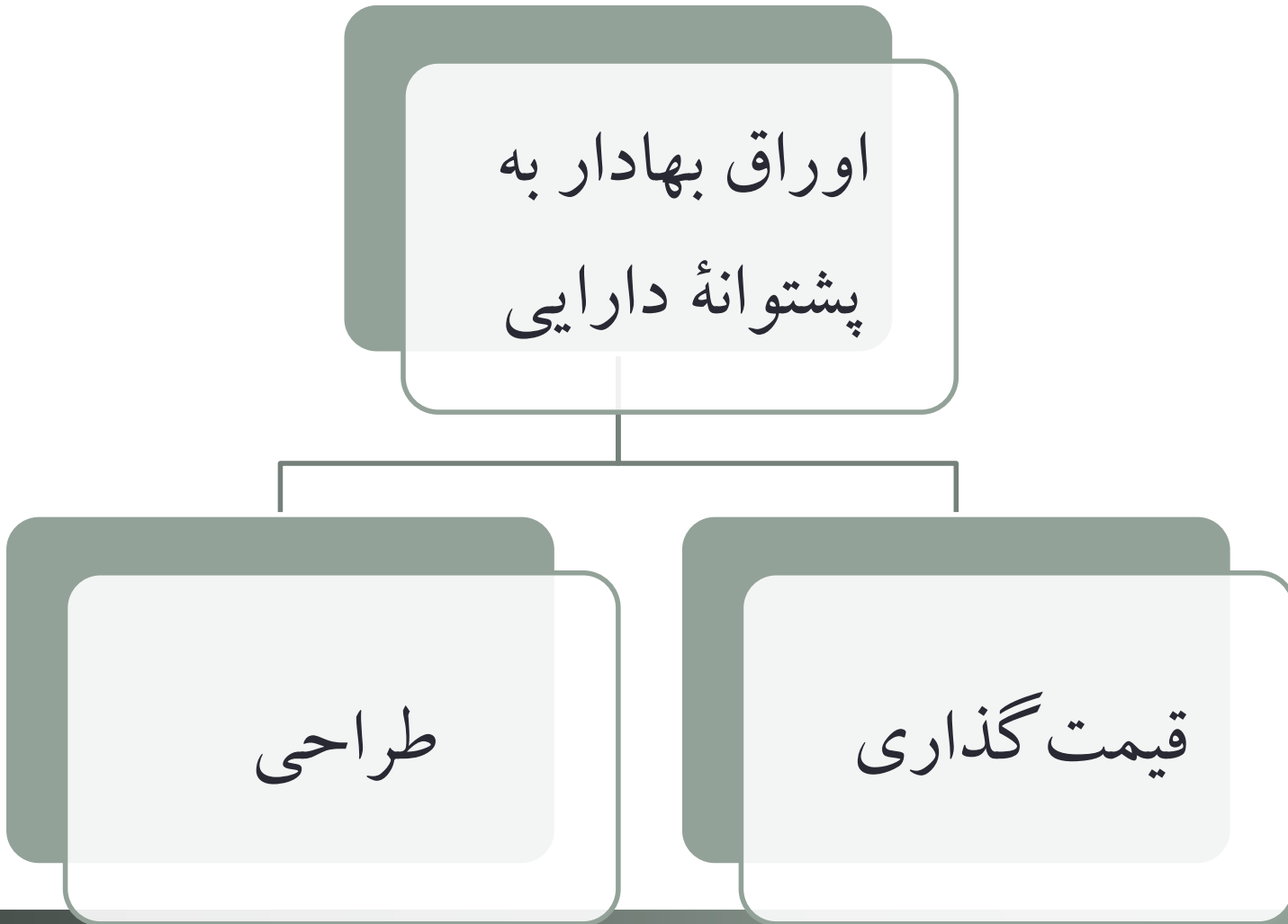
- نقدی و یا نسیه بفروشیم؟

مدیریت سرمایه در گردش

ابزار مالی

- اسناد خزانه
- اوراق تجاری
- اعتبار اسنادی
- گواهی سپرده قابل معامله
- اوراق بهادار به پشتوانه حساب‌های دریافتی
- سایر

مهندسی مالی

انتخاب طرح‌های سرمایه‌گذاری

بودجه‌بندی سرمایه‌ای

اجرای طرح: نیاز به دو نوع سرمایه گذاری

دارایی های ثابت

سرمایه در گردش

ترازنامه بنگاه غیر مالی

نمونه ترازنامه یک شرکت اتومبیل سازی

بدهی و سرمایه	دارایی
بدهی های جاری ✓ حساب های پرداختی ✓ معوقات ✓ اسناد پرداختی	دارایی های جاری ✓ صندوق ✓ اوراق بازار پذیر ✓ حساب های دریافتی ✓ موجودی انبار
بدهی بلند مدت ✓ اسناد پرداختی ✓ اوراق قرضه	دارایی های ثابت ✓ ماشین الات و تجهیزات ✓ املاک و مستغلات
حقوق صاحبان سهام ✓ سهام عادی ✓ سود انباشته	

بودجه بندی سرمایه ای

بودجه بندی سرمایه ای
به این سؤال پاسخ می دهد که
کدام دارایی های ثابت باید خریداری
شوند.

بودجه بندی سرمایه ای

فرآیند بودجه‌بندی سرمایه‌ای

- طرح‌های مختلف بر اساس هزینه سرمایه ارزیابی می‌شوند.
- طرح‌هایی انتخاب می‌شوند که ارزش شرکت را به میزان بیشتری بالا می‌برند.

مهندسی مالی

هزینه‌ی سرمایه
ساختار سرمایه
تقسیم سود

سرمایه

هزینه سرمایه: پیش‌نیاز بودجه‌بندی سرمایه‌ای

هزینه سرمایه

- هزینه تأمین هر واحد سرمایه چقدر است؟

ترازنامه بنگاه غیرمالی

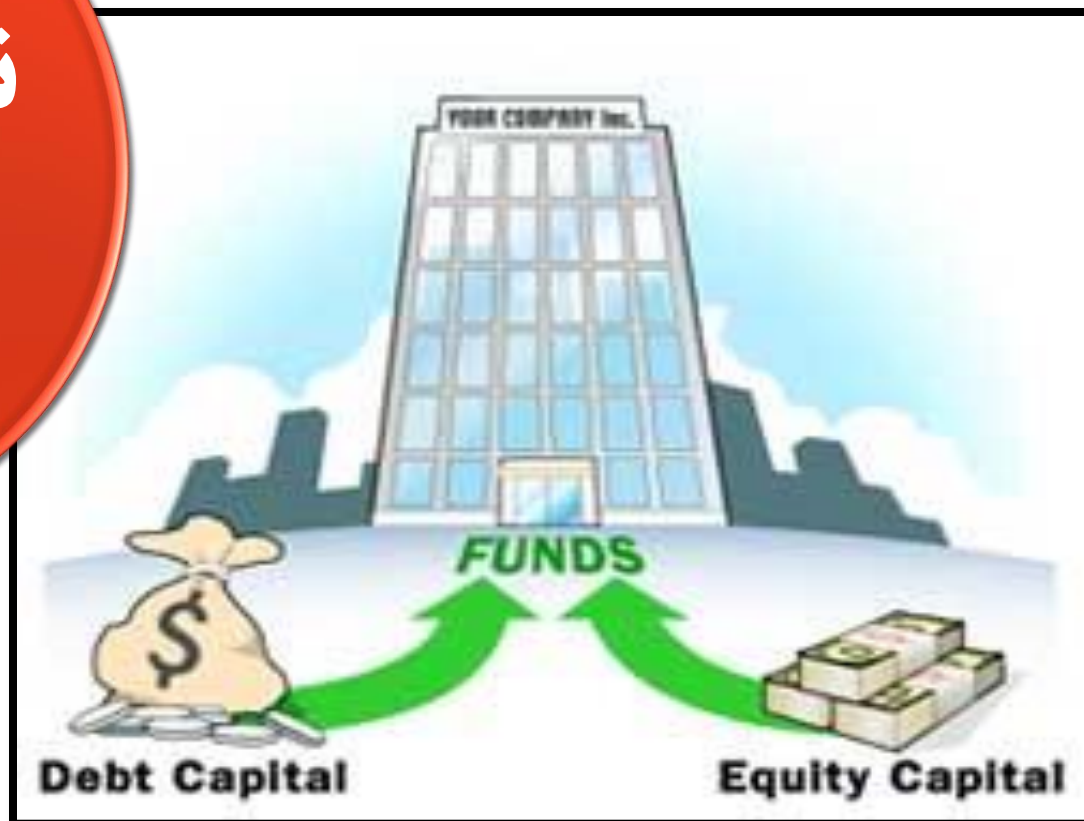
نمونه ترازنامه یک شرکت اتومبیل سازی	
دارایی	بدهی و سرمایه
دارایی های جاری ✓ صندوق✓ اوراق بازارپذیر✓ حساب های دریافتی✓ موجودی انبار	بدهی های جاری ✓ حساب های پرداختی✓ معوقات✓ اسناد پرداختی
دارایی های ثابت ✓ ماشین الات و تجهیزات✓ املاک و مستغلات	بدهی بلندمدت ✓ اسناد پرداختی✓ اوراق قرضه حقوق صاحبان سهام ✓ سهام عادی✓ سود انباشته

هزینه سرمایه

چه ترکیبی از بدهی و سرمایه استفاده شود؟

نظریه ساختار سرمایه

ترازنامه بنگاه غیرمالی

نمونه ترازنامه یک شرکت اتومبیل سازی	
دارایی	بدهی و سرمایه
دارایی های جاری ✓ صندوق ✓ اوراق بازارپذیر ✓ حساب های دریافتی ✓ موجودی انبار	بدهی های جاری ✓ حساب های پرداختی ✓ معوقات ✓ اسناد پرداختی
	بدهی بلندمدت ✓ اسناد پرداختی ✓ اوراق قرضه
دارایی های ثابت ✓ ماشین الات و تجهیزات ✓ املاک و مستغلات	حقوق صاحبان سهام ✓ سهام عادی ✓ سود انباشته

سهم هر کدام در سرمایه:
 ساختار سرمایه

سیاست تقسیم سود

- سیاست سود تقسیمی شرکت چگونه باشد؟
 - آیا بازار نسبت به سیاست سود تقسیمی حساس است؟
 - آیا نیازهای تأمین مالی شرکت از محل سود انباشته تأمین شود؟
 - ارتباط بین ساختار سرمایه و سیاست سود تقسیمی چیست؟
 - نسبت سود تقسیمی به چه میزان باشد؟

نظریه‌های سیاست تقسیم سود

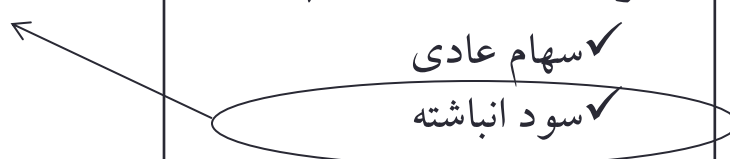
ارتباط سیاست تقسیم سود و ارزش سهام

- نظریهٔ پرنده در دست
- نظریهٔ بی‌ارتباطی
- نظریهٔ اثر ارباب رجوع

ترازنامه بنگاه غیرمالی

نمونه ترازنامه یک شرکت اتومبیل سازی	
دارایی	بدهی و سرمایه
دارایی های جاری ✓ صندوق✓ اوراق بازارپذیر✓ حساب های دریافتی✓ موجودی انبار	بدهی های جاری ✓ حساب های پرداختی✓ معوقات✓ اسناد پرداختی بدهی بلندمدت ✓ اسناد پرداختی✓ اوراق قرضه حقوق صاحبان سهام ✓ سهام عادی✓ سود انباشته
دارایی های ثابت ✓ ماشین الات و تجهیزات✓ املاک و مستغلات	

سیاست تقسیم سود

مهندسی مالی

ریسک تجاری و غیر تجاری

ریسک‌های شرکت

ترازنامه بنگاه غیر مالی

نمونه ترازنامه یک شرکت اتومبیل سازی

بدهی و سرمایه

دارایی

بدهی های جاری

- ✓ حساب های پرداختی
- ✓ معوقات
- ✓ اسناد پرداختی

بدهی بلندمدت

- ✓ اسناد پرداختی
- ✓ اوراق قرضه

حقوق صاحبان سهام

- ✓ سهام عادی
- ✓ سود انباشته

دارایی های جاری

- ✓ صندوق
- ✓ حساب های دریافتی
- ✓ موجودی انبار

دارایی های ثابت

- ✓ ماشین آلات و تجهیزات
- ✓ املاک و مستغلات

ریسک مالی

ریسک تجاری

ریسک‌های پیش‌روی شرکت

ریسک تجاری

ریسک غیر تجاری

- ریسک مالی
- سایر ریسک‌های غیر تجاری

ریسک تجاری به چه عواملی بستگی دارد؟

- نامطمئن بودن تقاضا
- تغییرپذیری قیمت فروش
- تغییرپذیری هزینه اقلام ورودی
- توانایی تعدیل قیمت محصولات با توجه به تغییر در هزینه اقلام ورودی
- توانایی عرضه محصول جدید و مبتنی بر مقایسه هزینه و منفعت
- قرار گرفتن در معرض ریسک کشورهای خارجی
- اهرم عملیاتی

ریسک مالی

در شرکت‌های غیر مالی
(تعریف محدود)

- هر نوع ریسک اضافی که در نتیجه دریافت وام به صاحبان سهام عادی تحمیل می‌شود.

در مؤسسات مالی
(تعریف وسیع)

- هر گونه ریسکی که به علت نگهداری دارایی‌های مالی ایجاد می‌شود.

ریسک‌های شرکت روی صورت سود و زیان

ریسک تجاری

- ریسک کالا و خدمت

صورت سود و زیان: سود خالص عملیاتی

ریسک مالی

- ریسک ناشی از اهرم مالی
- ریسک نرخ بهره
- ریسک نرخ ارز
- ریسک بازار اوراق بهادار
- ریسک اعتباری

ابزار مالی پوشش ریسک

اوراق مشتقه

اختیار معامله

قرارداد آتی، پیمان آتی

قرارداد تاخت

مهندسی مالی

ابزار، بازار و نهادهای مالی

تأمین مالی

ترازنامه بنگاه غیر مالی

نمونه ترازنامه یک شرکت اتومبیل سازی

دارایی	بدهی و سرمایه
دارایی های جاری ✓ صندوق✓ اوراق بازار پذیر✓ حساب های دریافتی✓ موجودی انبار	بدهی های جاری ✓ حساب های پرداختی✓ معوقات✓ اسناد پرداختی
دارایی های ثابت ✓ ماشین الات و تجهیزات✓ املاک و مستغلات	بدهی بلند مدت ✓ اسناد پرداختی✓ اوراق قرضه حقوق صاحبان سهام ✓ سهام عادی✓ سود انباشته

تأمین مالی

ابزار، نهادها و بازارهای مالی

• چگونه تأمین
مالی کنیم؟

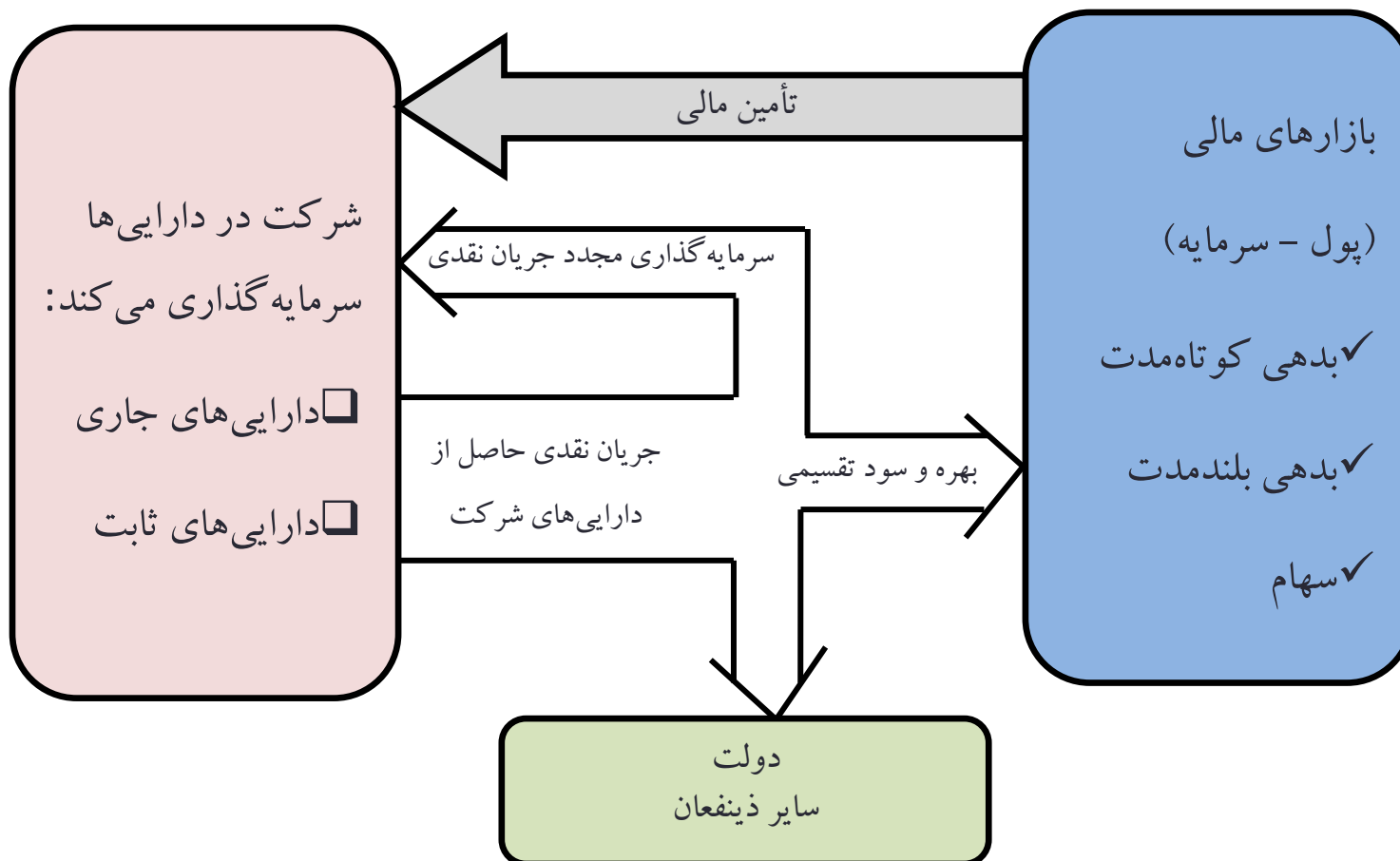
ابزار تأمین مالی (گرایش به بازار سرمایه)

با ماهیت دوگانه

- سهام عادی
- سهام ممتاز
- سهام پروژه
- گواهی خرید سهام
- اوراق قرضه قابل تبدیل
- سایر

ارتباط شرکت با بازارهای مالی

مهندسی مالی

ارز شیبایی اوراق بهادار

رسالت مدیر مالی

ترازنامه بنگاه غیرمالی

نمونه ترازنامه یک شرکت اتومبیل سازی

دارایی	بدهی و سرمایه
دارایی‌های جاری ✓ صندوق✓ اوراق بازارپذیر✓ حساب‌های دریافتی✓ موجودی انبار	بدهی‌های جاری ✓ حساب‌های پرداختی✓ معوقات✓ اسناد پرداختی
دارایی‌های ثابت ✓ ماشین‌الات و تجهیزات✓ املاک و مستغلات	بدهی بلندمدت ✓ اسناد پرداختی✓ اوراق قرضه حقوق صاحبان سهام ✓ سهام عادی✓ سود انباشته

ارزش شرکت

شرکت چگونه ارزشیابی می‌شود؟

ارزشیابی شرکت

ارزشیابی اوراق بهادار

ارزش شرکت

ارزش بازار سهام + ارزش بازار بدهی

شرکت چگونه ارزشیابی می‌شود؟

مدل‌های ارزشیابی شرکت

مدل گوردن

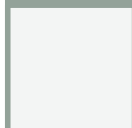
جریان‌های نقدی آزاد

ارزش افزوده اقتصادی

سایر مدل‌ها

دارایی	بدهی و سرمایه
• دارایی‌های جاری • دارایی‌های ثابت	• بدهی‌های جاری • بدهی بلندمدت • سهام
ارزش روز دارایی‌ها	ارزش روز بدهی‌ها و سهام

نقش اساسی مهندسی مالی

قیمت گذاری دارایی

مسیرهای رشد؛ برنامه ریزی مالی بلندمدت

رشد شرکت

مسیرهای رشد

- رشد ارگانیک
- تحت لیسانس
- مشارکت عملی
- ادغام و قبضه مالکیت

روش‌های مختلف رشد بنگاه

رشد ارگانیکی

برنامه ریزی مالی بلندمدت

- شرکت در آینده در کدام طرح‌ها سرمایه‌گذاری می‌کند و چگونه آن‌ها را تأمین مالی می‌کند؟

ادغام و قبضه مالکیت (تصاحب)

مسائل ادغام و قبضه مالکیت

- فرآیند
- نحوه پرداخت
- برهم کنشی
- قیمت گذاری
- تجدید ساختار

مهندسی مالی

قیمت گذاری ادغام و
قبضه‌ی مالکیت

تأمین مالی ادغام و
قبضه‌ی مالکیت

قلمرو جهانی و مدیریت مالی

توسعه بین المللی

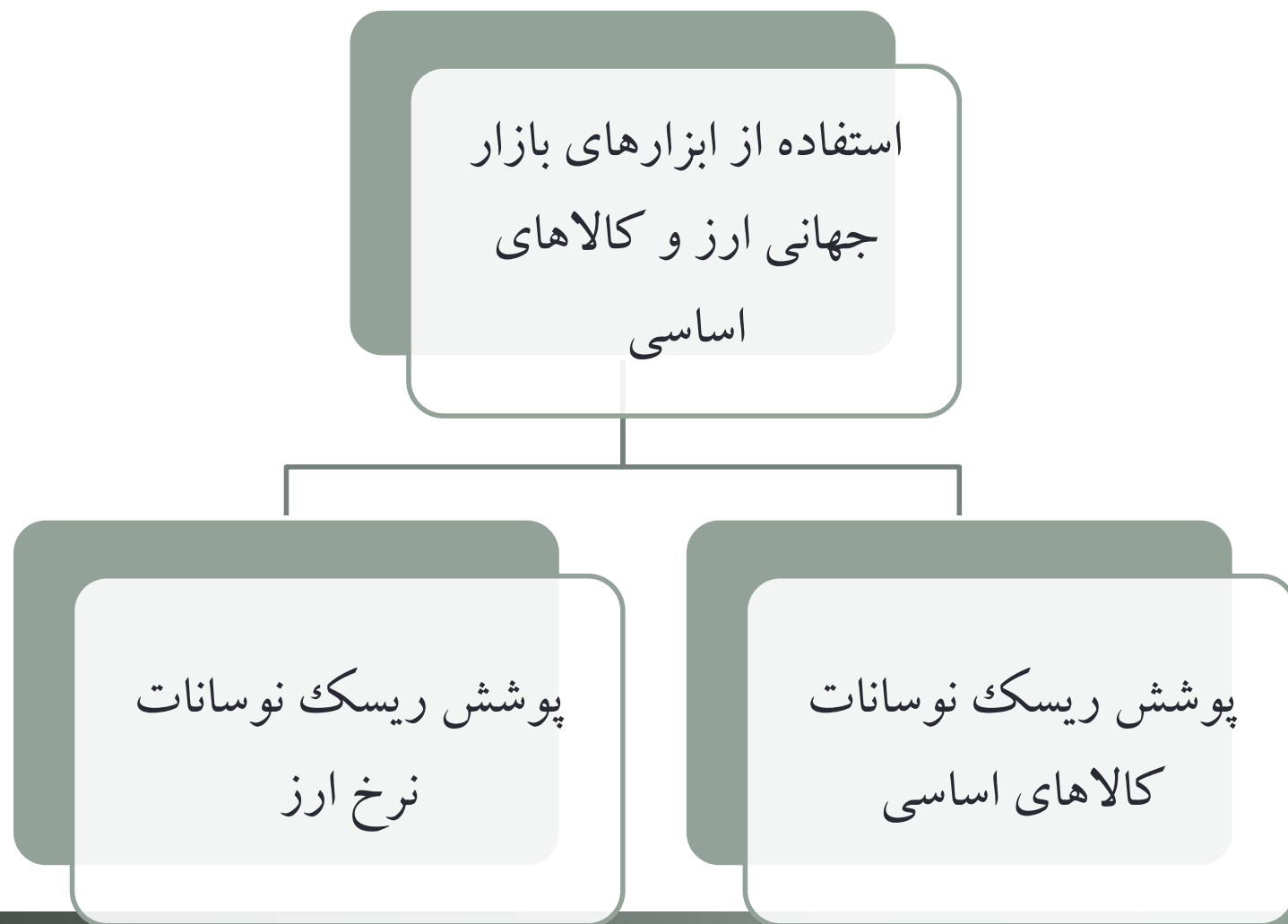
فعالیت‌های شرکت به خارج از مرزها توسعه می‌یابد.

COMPANY
PROFILE

مالی بین‌الملل شرکت‌ها

- عوامل ریسک در محیط مالی بین‌المللی کدامند؟
- چگونه ثروت سهامداران را در محیط بین‌المللی بیشینه کنیم؟

پایان حیات یا آغازی دیگر

ورشکستگی

مسائل مربوط به ورشکستگی

قوانین و مقررات

مسائل نمایندگی

دفاع در دادگاه

تجدیدساختار سازمان

با تشکر